

## چگونگی دستیابی به فهرست نیازمندی‌های انسان

انسان بر مبنای استاد حسینی دارای سه بعد است: روح، ذهن و عین. عین را همان تجسم عینی بشر می‌داند، یعنی همان جسم انسان.

اگر لذت را طبق نظریه شهید صدر پایه تمامی روابط بشر بگیریم که آسیدمنیرالدین در بحث نظام فکری از آن با نام «سرور» یاد می‌کند و به منزلت فرد در نظام خلقت می‌سنجد، چنین واژه‌ای به تمام ابعاد انسان اضافه می‌شود.

اما لذت خود به سه نحو در حیات بشری خود را نشان می‌دهد؛ گاهی لذت خودش حاضر است، نفس لذت برای انسان موجود باشد، این یک لذت بالفعل و محصل است.

جالب این که انتظار لذت و متوقع بودن آن نیز خود مستوجب لذت است. امنیت لذت لذت می‌آورد. این که فرد بداند به زودی لذتی خواهد داشت، یا لذتی که در آن حاضر است باقی خواهد ماند.

این قسم از انتظار لذت دو وجه دارد. پاره‌ای از افراد که نخبگان هستند، به زودی متوجه می‌شوند که لذت قابل پیش‌بینی نیست و امنیت لذت امری وهمی‌ست، زیرا هر لذتی پایانی دارد و فانی بودن دنیا و مرگ همه لذت‌ها را بر هم می‌زند. وقتی متوجه این نکته شدند، دیگر از امنیت لذت بهره نبرده و به التذاذ نمی‌رسند.

این قسم از افراد به دنبال دستگیره و ابزاری هستند که به آن بیاویزند و به انتظار لذت امید آورند. آن‌گاه است که این گروه می‌توانند به لذت بالفعل برسند از امید به لذت پایداری.

در نتیجه ما به سه نوع لذت مواجه هستیم؛ نفس لذت، امنیت لذت، جاودانگی لذت. همین که انسانی بداند به لذتی جاودان خواهد رسید، همین الآن و بالفعل احساس لذت بدو دست می‌دهد. جدول زیر از این رو، حاصل شد:

مقاطع لذت انسان از تولد تا مرگ

| مضاف<br>مضاف‌الیه | نفس         | امنیت         | جاودانگی         |
|-------------------|-------------|---------------|------------------|
| لذت روح           | نفس لذت روح | امنیت لذت روح | جاودانگی لذت روح |
| لذت ذهن           | نفس لذت ذهن | امنیت لذت ذهن | جاودانگی لذت ذهن |
| لذت جسم           | نفس لذت جسم | امنیت لذت جسم | جاودانگی لذت جسم |

به روح و ذهن و جسم انسان که بنگریم، لذت در هر کدام از این ابعاد سه‌گانه بشری به سه گونه از ارتباط حاصل می‌گردد.

نخست از ارتباط هر بعد با خود انسان، این نوع ارتباط را درونی می‌نامیم. این که فارغ از ارتباط با خارج از وجود خود، در نفس خویش به التذاذ برسد. از ارتباط خود با خود. دومین لذت از کشاکش ارتباط با خارج از نفس حاصل می‌گردد؛ ارتباط بیرونی. از هماهنگی دو ارتباط مذکور با یکدیگر نیز لذت حاصل می‌شود. یعنی از این که هر دو ارتباط حاصل شده؛ درونی و بیرونی، با هم سازگار و نظام‌مند باشند و یک ساختار یکپارچه شکل دهند و دچار تناقض نگردند.

این است که جدول ذیل حاصل می‌شود:

#### مراحل پیدایش لذت در انسان

| مضاف<br>مضاف‌الیه | مضاف      | درونی      | بیرونی      | هماهنگی |
|-------------------|-----------|------------|-------------|---------|
| روح               | درونی روح | بیرونی روح | هماهنگی روح |         |
| ذهن               | درونی ذهن | بیرونی ذهن | هماهنگی ذهن |         |
| جسم               | درونی جسم | بیرونی جسم | هماهنگی جسم |         |

در نهایت از ترکیب این دو جدول به یک جدول ۲۷ عنوانی خواهیم رسید که ترکیبات زیادی را در اختیار ما قرار می‌دهد. هر ترکیب بیانگر یک نوع لذت منحصر به فرد است.

در جدول اول ترکیبات را نشان می‌دهیم و در جدول دوم نام هر کدام از ترکیبات را در جهان واقع حدس زده‌ایم. معمولاً مردم در زندگی روزمره خود و در ادبیات و زبان رایج یک نامی به آن لذت می‌دهند.

این عناوین و اصطلاحات جایگزین را می‌شود بهینه نمود، در مواردی که کاملاً بیانگر و توصیف‌کننده نوع لذت مورد نظر نباشند.

در نهایت ما در یک نگاه اجتماعی با هر می از لذت‌ها مواجه خواهیم شد که «نفس لذت» یعنی ۹ خانه سمت راست در پایین هرم قرار گرفته، ۹ خانه وسط «امنیت لذت» در وسط هرم و در بالای هرم ۹ خانه سمت چپ دیده می‌شود؛ «جاودانگی لذت».

در هر بخش از هرم نیز لذت‌های روحی بیش از لذت‌های ذهنی و جسمی انسان را تحت تأثیر قرار می‌دهند و اهمیت بیشتری دارند.

| لذت‌های انسان از تولد تا مرگ |                |                 |                         |                          |                           |                            |                             |                              |                        | ترکیب اصطلاحات |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|------------------------------|----------------|-----------------|-------------------------|--------------------------|---------------------------|----------------------------|-----------------------------|------------------------------|------------------------|----------------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| لذت                          |                |                 | لذت امنیت لذت           |                          |                           | لذت جاودانگی لذت           |                             |                              | مقاطع<br>مراحل<br>سطوح |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| درونی ۱                      | بیرونی ۲       | هماهنگی ۳       | درونی ۱                 | بیرونی ۲                 | هماهنگی ۳                 | درونی ۱                    | بیرونی ۲                    | هماهنگی ۳                    |                        |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 111                          | 121            | 131             | 211                     | 221                      | 231                       | 311                        | 321                         | 331                          |                        |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| لذت درونی روح                | لذت بیرونی روح | لذت هماهنگی روح | لذت امنیت لذت درونی روح | لذت امنیت لذت بیرونی روح | لذت امنیت لذت هماهنگی روح | لذت جاودانگی لذت درونی روح | لذت جاودانگی لذت بیرونی روح | لذت جاودانگی لذت هماهنگی روح | روح                    |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 112                          | 122            | 132             | 212                     | 222                      | 232                       | 312                        | 322                         | 332                          | 2                      |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| لذت درونی ذهن                | لذت بیرونی ذهن | لذت هماهنگی ذهن | لذت امنیت لذت درونی ذهن | لذت امنیت لذت بیرونی ذهن | لذت امنیت لذت هماهنگی ذهن | لذت جاودانگی لذت درونی ذهن | لذت جاودانگی لذت بیرونی ذهن | لذت جاودانگی لذت هماهنگی ذهن | ذهن                    |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 113                          | 123            | 133             | 213                     | 223                      | 233                       | 313                        | 323                         | 333                          | 3                      |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| لذت درونی جسم                | لذت بیرونی جسم | لذت هماهنگی جسم | لذت امنیت لذت درونی جسم | لذت امنیت لذت بیرونی جسم | لذت امنیت لذت هماهنگی جسم | لذت جاودانگی لذت درونی جسم | لذت جاودانگی لذت بیرونی جسم | لذت جاودانگی لذت هماهنگی جسم | جسم                    |                |  |  |  |  |  |  |  |  |  |

| لذت‌های انسان از تولد تا مرگ |          |           |                        |                |               |                  |             |           |                        | اصطلاحات جایگزین |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|------------------------------|----------|-----------|------------------------|----------------|---------------|------------------|-------------|-----------|------------------------|------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| لذت                          |          |           | لذت امنیت لذت          |                |               | لذت جاودانگی لذت |             |           | مقاطع<br>مراحل<br>سطوح |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| درونی ۱                      | بیرونی ۲ | هماهنگی ۳ | درونی ۱                | بیرونی ۲       | هماهنگی ۳     | درونی ۱          | بیرونی ۲    | هماهنگی ۳ |                        |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 111                          | 121      | 131       | 211                    | 221            | 231           | 311              | 321         | 331       | 1                      |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| استغنا                       | استخدام  | اطمینان   | امنیت شغلی             | اعتبار اجتماعی | امنیت روانی   | توکل             | سرپرستی     | یقین      | روح                    |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 112                          | 122      | 132       | 212                    | 222            | 232           | 312              | 322         | 332       | 2                      |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| حل مسأله                     | یادگیری  | نوآوری    | توانایی غلبه بر مشکلات | پذیرش اجتماعی  | کپی‌رایت      | ایجاد هماهنگی    | پذیرش هدایت | خلق جدید  | ذهن                    |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| 113                          | 123      | 133       | 213                    | 223            | 233           | 313              | 323         | 333       | 3                      |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
| خوراک                        | خواب     | سلامت     | امنیت غذایی            | امنیت انتظامی  | تأمین اجتماعی | زهد              | بیداری      | کار       | جسم                    |                  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |